

ALI JE OBVEZNO KORISTITI 2 TEDNA DOPUSTA V KOSU?

Vsako leto se pred poletjem pojavljajo vprašanja tako delodajalcev kot delavcev, ali morajo dejansko izkoristiti letni dopust v trajanju dveh tednov v kosu. V realnosti je razumljivo, da so želje posameznikov različne - nekaterim bolj odgovarja daljši dopust v kosu, drugim več krajših dni letnega dopusta.

Letni dopust se izrablja upošteva potrebe delovnega procesa ter možnosti za počitek in rekreacijo delavca ter njegove družinske obveznosti.

Zakonske določbe

V skladu s 1. odstavkom 162. člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1) je letni dopust mogoče izrabiti v več delih, pri čemer mora en del trajati najmanj dva tedna.

Delavec se svoji pravici, da koristi en del letnega dopusta vsaj v trajanju dveh tednov v kosu, ne more odreči, niti delodajalec ni prost svoje odgovornosti za neupoštevanje te določbe, četudi delavec tega ne želi ali zaprosi za koriščenje v več delih.

To pomeni, da je ta pravica hkrati tudi dolžnost delavcev. Delodajalec mora storiti vse potrebno, da delavec dejansko lahko in bo izkoristil ta dopust.

Kljub temu, da naj bi zakon ščitil v prvi vrsti delavce, pa je včasih malce tog. Najbolj pomembno je, da pri dogovarjanju in koriščenju poskrbite za ustrezne evidence in dokazila.

V nasprotnem primeru delodajalcu grozi globa po 16. točki 1. odstavka 217.a člena ZDR-1 v višini od 1.500 do 4.000 EUR (za manjšega delodajalca pa globa od 300 do 2.000 EUR).

Delodajalci bi morda želeli ustreči delavcem pri njihovih (celo pisnih) prošnjah, da izkoristijo letni dopust v več krajših obdobjih, vendar jih skrbi, ali je takšni prošnji sploh mogoče prisluhiti in kakšne so lahko neugodne posledice. To predstavlja kršitev zakona.

V primeru inšpekcijskega nadzora bi inšpektor morda lahko posumil, da je bil delavec v podpis takšnega dokumenta celo prisiljen. Zakon je torej jasen in pravi, da je potrebno dva tedna dopusta izkoristiti strnjeno.

Izraba dopusta

Zakon ne določa, da bi bilo potrebno v kosu koristiti ravno dva tedna tekočega letnega dopusta. Če ima delavec še letni dopust iz preteklega leta, lahko koristi tudi dva tedna tega letnega dopusta ali pa kombinira dva tedna letnega dopusta iz preteklega in tekočega leta.

Koriščenje ur ali izrabljanje plačane odsotnosti zaradi osebnih okoliščin (npr. poroka, smrt družinskih članov, selitev ipd.) pa se v 2-tedensko izrabo letnega dopusta ne všteta.

Posebne okoliščine

Če je delovna obveznost delavca določena v obdobju 5 delovnih dni na teden, je potrebno delavcu omogočiti 10 dni strnjene letnega dopusta. V primeru, da je delovna obveznost delavca 6 delovnih

dni na teden, mu mora delodajalec omogočiti 12 zaporednih delovnih dni letnega dopusta. Delodajalci morajo torej omogočiti dva tedna strnjene letnega dopusta svojim zaposlenim.

V primeru, da se delavec zaposli med koledarskim letom, pa lahko pride do situacije, ko koriščenje dveh tednov letnega dopusta v kosu ne bo mogoče, ker ne bo pridobil zadostnega števila dni letnega dopusta.

Zakon se načeloma navezuje na idealno situacijo (celoletna zaposlitev). V takšni situaciji torej zaradi objektivnih razlogov ne bo mogoče slediti tej zakonski obveznosti.

Priporočamo, da delavec vseeno izrabi dva tedna dopusta strnjeno, če je to le mogoče.

Starši šoloobveznih otrok imajo pravico izrabi najmanj teden dni letnega dopusta v času šolskih počitnic, če to resneje ne ogroža delovnega procesa.

Pravna ureditev

Zakon o delovnih razmerjih določa pravila glede izrabe letnega dopusta. Izrabo letnega dopusta lahko konkretnije ureja tudi kolektivna pogodba in interni pravni akti. Letni dopust vam mora delodajalec odmeriti z odločbo o letnem dopustu, ki jo mora delodajalec vročiti do 31. marca tekočega leta.

En dan dopusta po lastni izbiri

Delavec ima pravico izrabi en dan letnega dopusta na tisti dan, ki ga sam določi, o čemer mora obvestiti delodajalca najkasneje tri dni pred izrabo. To lahko stori, če to resneje ne ogroža delovnega procesa. Delodajalec lahko delavcu odreče izrabo letnega dopusta, če bi odsotnost delavca resneje ogrozila delovni proces.

Delodajalci morajo z organizacijskimi pristojnostmi urediti delovni proces tako, da bodo lahko izpolnili svoje obveznosti iz naslova zagotavljanja letnega dopusta svojim delavcem do izteka tekočega leta.

Vir:

- Viri: Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1). (Online) www.pisrs.si (2024). Citirano: 5. 8. 2024. Dostopno na naslovu: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO5944>

Datum: 06.08.2024

Avtor: Alen Jazbec, Posoški razvojni center

**Sofinancira
Evropska unija**